

Pim van der Wel:

“Het licht maakt alles levend”

Pumps, verkreukelde blikjes, voetballspelers, schapen, katten en koeien. Voor Pim van der Wel zijn het dankbare onderwerpen voor zijn aquarelschilderijen. Vooral met koeien heeft hij wat. “Het schilderen van die beesten is een feest. Soms sta ik hier met Bach of Händel op de achtergrond te dansen achter mijn tekentafel.”

Pim van der Wel beheerst (kleur)potlood, houtskool, pen, linsnede, gouache en aquarel. Het zijn technieken die hij van kunstschilder André Tigchelaar uit Zoetermeer heeft geleerd. Toch is het vooral aquarelverf dat al lange tijd zijn grote voorkeur heeft. Het bewerken van steen -een verkenning van de afgelopen drie jaren- heeft hem niet kunnen verleiden een andere richting op te gaan. “Stenen bewerken is prachtig. Maar aquarelschilderen is dat ook. Na jaren ben ik er weer bij terug en dat voelt weer net zo goed als voorheen. Lekker werken met verf en water: het biedt mij de mogelijkheid om te maken wat ik wil.”

Het licht vangen

Op artistiek gebied is Pim van der Wel (60) een autodidact. Voor de aquareltechniek, de zogenaamde ‘nat in nat’ en ‘nat in droog’ technieken, heeft hij lessen gehad van Ernst Löwenstein in Asperen. Na dat onderricht bekwaamde hij zich verder. Van der Wel kiest uiteenlopende onderwerpen. Behalve koeien zijn dat ook schapen, honden en katten. Maar zijn materiaal, verf, water en papier, gebruikt hij ook om verkreukelde blikjes, voetbalfragmenten, menselijke

torso’s, verleidelijke pumps en zwoele lippen op het doek te krijgen. Wat beweegt hem daartoe? Waarom juist deze onderwerpen? “Het is een liefde voor mens en dier en voor hun schoonheid”, zo zegt hij. “Ik vind het mooi om bij al die dieren, menselijke lijven en blikjes het licht te vangen. Het is fascinerend om met licht plooiën, deuken en rimpels te laten zien. Ook vind ik het prachtig om de individualiteit en het eigen karakter van dieren in beeld te brengen. Als de verf mooi droogt en er komt langzaam leven op het papier, dan geeft me dat een enorme kick.”

Kunst en cultuur

Geboren in een Westlands tuindersgezin kon het bijna niet anders of de tuinbouw zou zijn perspectief worden. Het gebeurde niet omdat Pim van der Wel koos voor een studie bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Daarna heeft hij tot november 2006 in diverse functies bij koepelorganisaties van verzekeraars gewerkt. “Maar toen er een moment kwam om die wereld te verlaten en iets nieuws te beginnen, heb ik dat gedaan. Samen met mijn vrouw Ank, die hier keramiek maakt, zijn we toen naar Burgh-Haamstede verhuisd.”

Hier op Schouwen-Duiveland heeft Van der Wel zich helemaal toegelegd op kunst en cultuur. Zowel scheppend als beleidsmatig. Sinds een paar jaar werkt hij enkele ochtenden in de week als vrijwilliger in het Stadhuismuseum Zierikzee. Recent heeft hij die werkzaamheden uitgebreid en voert nu het secretariaat van het Platform Musea Schouwen Duiveland, het overlegorgaan van de musea op het eiland. Buiten het eiland is hij actief als vrijwilliger voor het Nationaal Glasmuseum in Leerdam.

Optimale vrijheid

Ruim vijftien jaar werkt Van der Wel met aquarelverf. Maar enkele jaren terug ontpopte zich bij hem ook een andere belangstelling: het bewerken van stenen en met name de wat hardere spekteensoorten als Galastone uit India, Kiisi

Eva 3

“Aquarel geeft mij de mogelijkheid te maken wat ik wil”

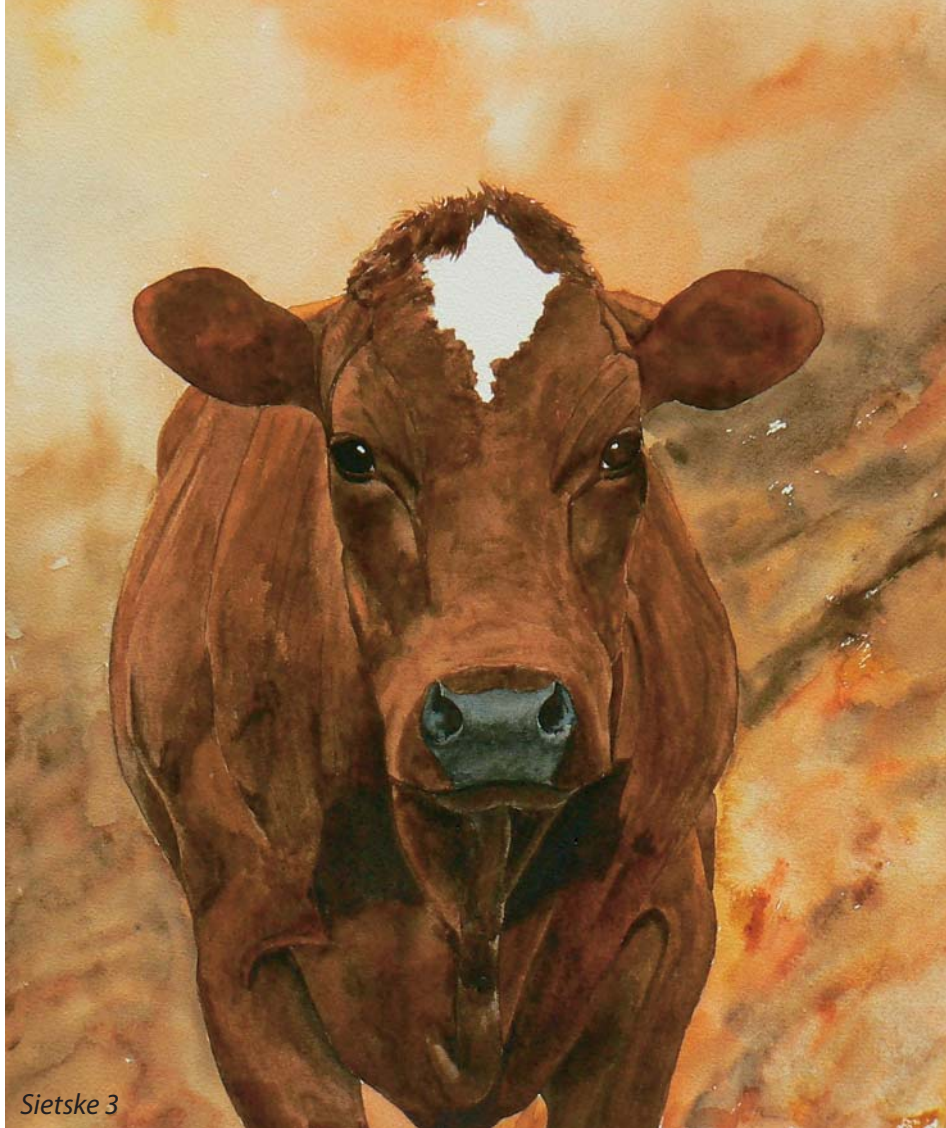

Nora 3

uit Kenia en Serpentijn. Voor hem was het een volstrekt nieuwe techniek en ook één die veel artistieke ruimte bood. “Bij het bewerken van steen maak ik geen plan vooraf. De vorm ontstaat tijdens het proces. Die werkwijze geeft een optimale vrijheid en die is groter dan bij aquarelleren. Op dat vlak word je immers toch beperkt door de eisen die het onderwerp stelt.”

Ruwe vorm

Van der Wel vertelt over het proces waarlangs zijn ‘Linea Divina’, zijn ‘Monte Trapezi’ en ‘Linea Transgigura’ tot stand zijn gekomen. Het zijn beelden die samen met andere dit jaar tijdens de Kunstschouw in de Jacobuskerk in Renesse te zien waren. Bij het aanschouwen denkt de toeschouwer aan oude Italiaanse bergdorpjes, kerken of tempels uit de Mayacultuur en uit Egypte. Dat kan ook bijna niet anders want zijn beelden zijn robuust en hebben een architectonisch of monumentaal karakter. “Voor mij is het startpunt van die creaties de steen, deze bepaalt in grote lijnen de vorm. Het proces bestaat uit het hakken, daarna het raspen om de fijnere lijnen van het beeld te verkrijgen, het schuren en vervolgens het polijsten. Het beeld heeft dan zijn vorm gekregen. Voor de kleur zet ik het dan in de olie. Daarna doe

Sietske 3

ik er een laagje was op om het beeld te beschermen tegen invloeden van buiten.”

Rechte lijnen

Van der Wel ziet beeldhouwen als een gevecht waarbij de wil van de maker soms botst met de steen. “Als er een stuk van de steen afbreekt, een scheur zichtbaar wordt of kleurpatronen storend zijn, moet je als kunstenaar oplossingen bedenken. Het is zwaar werk en een snel resultaat zit er niet in, ook al zou je dat wel willen.” Zijn beelden laten een landschap van terrassen en trappen zien. Rechte lijnen vormen treden, randen en inkepingen. Bij nadere beschouwing zie je in zijn werk slechts zelden een kromme lijn. Het blijkt een bewuste keuze te zijn. “Ronde vormen zijn minder goed te doorgronden en bieden meer mogelijkheden tot verbergen van fouten. Met rechte lijnen kun je niets verhullen, ze geven de kijker direct een helder beeld.”

Magnifieke koe

Minder dwingend dan steen, zijn verf, water en papier voor een kunstenaar. En blijkbaar zijn het die zachte technieken die bij Van der Wel horen, want na drie jaar afwezigheid is hij weer terug bij water en verf en terug bij zijn koeien. Voor de kunstenaar is het schilderen van de viervoeters een verslaving geworden of misschien wel een genot waar hij

“Met rechte lijnen kun je niets verhullen”

artistiek niet meer van los komt. Heel wat koeien heeft hij inmiddels vereeuwigd en in een ruime variëteit. Als eenling, per groepje, liggend of staand, bont, wit of bruin.

Hoe de pose ook is, op zijn doeken is steeds sprake van een ontmoeting en van een indringende, persoonlijke ervaring. Het lijkt er een beetje op alsof je zélf voor het prikkeldraad staat en die mooie grote kop, die natte neus en die donkere ogen voor je hebt. De koe of koeien zijn levensecht en kijken de toeschouwer aan. Onderzoekend, ontvankelijk en zonder vooringenomenheid. Jan Wolkers heeft eens gezegd dat dieren eerlijk zijn en niet kijken naar het gezicht, maar enkel naar de uitdrukking. Bij Van der Wel zie je de schoonheid van die expressie. En bij elke aquarel gaat het niet om een koe, maar juist om die éne koe. Die ene magnifieke koe op Texel die Van der Wel tijdens een vakantie is tegengekomen en die zo'n prachtige kop en uitdrukking heeft.

Land

Grasland zover mijn oog reikt
met hoge luchten erboven,
bekleedt met koeien
die stil grazen.
Groen, zwart en wit,
soms roodbruin
in het Hollands licht,
vanonder grijs en blauw.
Meer wil ik niet zien.
Geen bergen of heuvels,
geen bossen of meren.
Polderland
met lange sloten
achter de duinen van de zee.
Dat is mijn land.
Zeeland.

Respect

Bij Van der Wel zijn de koeien individuen. En net zoals ook een kleine boer dat doet, geeft ook Van der Wel zijn beesten namen. Koe na koe zijn de dieren individuen: Eva, Sietske, Lisa, Gretha, Olga. Het getuigt van liefde, maar ook van respect. “Juist dat respect voor koeien zie ik nog maar weinig in deze tijd. Ik kan soms treuren om hun lot. Een groot dieptepunt waren al die ruimingen van veelal gezonde dieren tijdens de BSE- en MKZ-crisis. En dan heb je ook nog het bestaan van al die kistkalveren. Mijn werken zie ik dan ook een beetje als een eerbetoon aan dit prachtige dier.” ■

In de maanden januari en februari van 2011 exposeert Van der Wel in galerie Zeeuws Genieten in Burgh-Haamstede (0111-654297). Hij doet dat enkel met koeienaquarellen.

Geluk

Als een standbeeld in het weiland
te midden van de kudde
staat een zwartbonte koe
onbeweeglijk te kijken
naar niets.

Waar andere koeien bedrijvig
grazen en herkauwen,
doet zij niets;
alleen maar staan
als toonbeeld van tevredenheid.